

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/191/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013201779
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1013201779.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 34471-4/2013-BA zo dňa 26. júla 2013, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/236/2013-35 zo dňa 15. mája 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/236/2013-35 zo dňa 15. mája 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zamietol žalobu, nakoľko nie je dôvodná.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že v danom prípade žiadosť žalobkyne o sprístupnenie informácie týkajúce sa osobných údajov osôb z informačného systému žalovanej ako povinnej osoby obsahovala požiadavku, ktorá vyžaduje zber informácií v agende žalovanej, pričom žalobkyňa je v tomto konkrétnom prípade účastníkom množstva exekučných konaní, na ktorú sa však vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“), a preto považuje rozhodnutia správnych orgánov za správne.

Žiadosť o sprístupnenie informácií má za cieľ poskytnúť verejnosti jej neznáme údaje vo veciach verejných bez toho, aby sa žiadosť stala výhradne pokynom na výkon určitých činností, alebo postupu povinnej osoby.

Ak žiadateľ požiadal o sprístupnenie informácií o súkromí alebo osobných údajov (resp. dokumentov obsahujúcich tieto informácie), povinná osoba ich podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z.z. sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby (osoby, ktorej sa týka informácia o súkromí alebo osobný údaj). Žiadosť o sprístupnenie informácií podľa zákona slobodne informácií má slúžiť iba ako nástroj spoločenskej kontroly a nie ako prostriedok na zneužitie práva. Zo znenia zákona o informáciách nemožno vyvodzovať, že informáciou by malo byť (štatistické) spracovanie údajov zo stoviek spisov podľa požiadaviek resp. pokynov toho, kto žiada o poskytnutie informácie, taktiež z neho nevyplýva povinnosť, ktorá by povinnému subjektu ukladala získavať, zhromažďovať, vyhodnocovať, vyhľadávať alebo dokonca spracovať materiály žiadané žalobkyňou ako žiadateľom o informáciu, ak sa v ich originálnej podobe v ich dokumentácii nenachádzajú, ako aj že zo zákona č. 211/2000 Z.z. nevyplýva, že by povinné osoby museli vykonávať na žiadosť oprávnených osôb také úkony, ktoré nesmerujú k výkonu ich právomoci alebo realizovať šetrenia, či kontrolnú alebo vyhodnocovaciu činnosť na požiadanie oprávnených osôb. Oprávnené osoby môžu požadovať len informácie o takých im neznámych skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť, majú za to, že rozširujúci výklad, podľa ktorého by povinná osoba musela spracovávať údaje do inej formy, ako je tá, v ktorej sa nachádzajú v jej informačnom systéme alebo poskytnúť oprávnenej osobe kompletne podklady, ktoré má k dispozícii, by žiadosť o poskytnutie informácie v skutočnosti zmenil na pokyn nadriadeného, čo nebolo a nie je účelom zákona o informáciách, keďže žiadosť o poskytnutie informácie má za cieľ sprístupniť verejnosti neznáme údaje vo veciach verejných bez toho, aby sa žiadosť stala pokynom na výkon určitých činností alebo postupu povinnej osobe, keďže tým by sa marila výkonná aj riadiaca funkcia nadriadených, kontrolných alebo dozor vykonávajúcich orgánov a do výkonu verejnej správy by zasahovali subjekty, ktoré za jej činnosť nezodpovedajú ani ju nevykonávajú.

Práva žalobkyne ako účastníka exekučného konania na získanie údajov o doposiaľ zrazených a odvedených sumách, dátumoch zrážok, výške zrážaných súm poukázaných žalovaným na účty jednotlivých súdnych exekútorov za účelom uspokojenia nárokov žalobkyne voči jej dlžníkom sú zaručené ustanoveniami exekučného poriadku, v rámci ktorého je zaručené právo žalobkyne nazeráť do spisov, z jednotlivých spisov vedených exekútorom overiť sumu odoslanú žalovaným na účty exekútorov v každom osobitnom prípade (588 vecí). Je nad všetku pochybnosť zrejmé, že údaje požadované žalobkyňou v jej žiadosti o sprístupnenie informácií týkajúce sa 588 prípadov, v ktorých žalovaná vykonáva zrážky by si vyžiadali zhromažďovanie, vyhodnocovanie, sčítavanie, spracovanie množstva materiálov do inej formy v akej sa tieto informácie nachádzajú v informačnom systéme žalovanej. Navyiac, osobitné predpisy neumožňujú sprístupnenie požadovaných údajov, súčasťou ktorých sú informácie - osobné údaje spočívajúce v identifikácii dlžníkov žalobkyne (mená, priezviská, bydliská osôb) žalobkyne, pretože to neumožňuje žiaden osobitný predpis (zákon o sociálnom poistení, zákon o ochrane osobných údajov) bez súhlasu dotknutých osôb. Bez súhlasu dotknutých osôb možno sprístupniť osobné údaje len pre účely vymáhania pohľadávok poisťovňou. Žalovaná predmetným súhlasom osôb so sprístupnením osobných údajov nedisponovala a aj v prípade, že by si predmetný súhlas v rámci konania vyžiadala, rozsah a charakter požadovaných informácií bolo potrebné vyčleniť z informačného systému žalovanej, spracovať sumár - súčet zrazených a odvedených súd ma účet súdneho exekútora, vyčleniť jednotlivé dátumy úhrad a aktuálnej výške zrážaných súm k dátumu podania žiadosti. Podľa žalovanej, táto vo svojom systéme síce disponuje požadovanými informáciami, avšak ich spracovaním podľa pokynu žalobkyne by sa z nich stali kvalitatívne iné, príp. nové informácie. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade nedošlo k uplatneniu práva žalobkyne v súlade s účelom a zmyslom zákona č. 211/2000 Z.z.

Krajský súd ďalej uviedol, že citované články smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ EHS, na ktoré poukázala žalobkyňa vo svojej žalobe nie sú v rozpore s týmto názorom súdu.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov sú správne a že žaloba nie je dôvodná, a preto ju podľa ust. § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie a navrhla odvolaciu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovanej a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie. Odôvodnenie odvolania obsahuje tieto skutočnosti ako už uviedla žalobkyňa v žalobe, ktoré už bližšie uviedol krajský súd vo svojom rozhodnutí, a navyše sa odvolávala na judikatúru Ústavného súdu SR.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Žalovaná považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za vydaný v súlade s platnými právnym stavom, objektívne zisteným skutkovým stavom a s ohľadom na mnohopočetnú judikatúru súdov Slovenskej republiky. Žalovaná sa plne stotožnila so závermi krajského súdu uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 15.05.2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.10.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. ak požadovaná informácia tvorí utajovanú skutočnosť podľa osobitného zákona alebo je predmetom bankového tajomstva alebo daňového tajomstva podľa osobitného zákona, ku ktorým žiadateľ nemá oprávnený prístup, povinná osoba ju nesprístupní s uvedením odkazu na príslušný právny predpis.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov tento zákon upravuje

- a) ochranu osobných údajov fyzických osôb pri ich spracúvaní,
- b) zásady spracúvania osobných údajov,
- c) bezpečnosť osobných údajov,
- d) ochranu práv dotknutých osôb,
- e) cezhraničný tok osobných údajov,
- f) registráciu a evidenciu informačných systémov,
- g) zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov tento zákon sa vzťahuje na orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, iné orgány verejnej moci, ako aj na ostatné právnické osoby a fyzické osoby, ktoré spracúvajú osobné údaje, určujú účel a prostriedky spracúvania alebo poskytujú osobné údaje na spracúvanie.

Podľa § 3 zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Podľa § 7 ods. 1 veta prvá zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov osobné údaje možno spracúvať len so súhlasom dotknutej osoby, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 205 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku oprávnené orgány a osoby (§ 206) môžu nazeráť do spisov, ktoré nie sú uložené v exekútorskom archíve, a robiť si z nich výpisy výlučne v kancelárii exekútora pod jeho dohľadom alebo pod dohľadom ním povereného zamestnanca. O nazretí do spisu sa v spise urobí záznam.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Z obsahu predloženého súdneho spisu najvyšší súd zistil, že prvostupňovým rozhodnutím žalovanej č. 34471-2/2013-BA zo dňa 27.06.2013 sa nevyhovelo žiadostiam žalobkyne zo dňa 19.06.2013 o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z., aby žalovaná sprístupnila informácie o výške doposiaľ zrazených a zároveň odvedených súm na účet súdneho exekútora, čase (dátume), kedy došlo k vykonaniu individuálnych zrážok a výške zrážanej sumy ku dňu prijatia týchto žiadostí, a to vo vzťahu k exekučnému konaniu, ktoré vedie súdny exekútor voči povinnému, ktoré sú identifikované v prílohe sprievodného listu, v jednotlivých žiadostiach o sprístupnenie informácií, ktorých počet je 588.

Na odvolanie žalobkyne žalovaná rozhodnutím č. 34471-4/2013-BA zo dňa 26.07.2013 odvolanie zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovanej a konania týmto rozhodnutiam predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne uplatnenými v

žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom ako aj žalobkyňou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožnil s názorom krajského súdu, ako aj žalovanej, podľa ktorého sa na žalobkyňou vyžiadané informácie týkajúce sa osobných údajov osôb z informačného systému žalovanej vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám podľa zákona č. 211/2000 Z.z. S poukazom na § 9 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. odvolací súd uvádza, že žalovaná ako povinná osoba informácie o súkromí alebo o osobných údajov môže sprístupniť len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby, teda osoby ktorej sa informácia alebo osobný údaj týka.

Odvolací súd ďalej uvádza, že zákon č. 211/2000 Z.z. neukladá povinnej osobe, aby vyžiadané informácie spracovávala z údajov zo stoviek spisov (v tomto prípade z 588 žiadostí) podľa požiadaviek toho, kto o poskytnutie informácií žiada. Odvolací súd v súvislosti s poskytovaním informácií žiadateľovi o informácie poukazuje na odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré je v tejto časti plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Zároveň je zrejmé, že žalobkyňou požadované údaje by si vyžadovali zhromažďovanie, vyhodnocovanie, sčítavanie a spracovanie množstva údajov do inej formy, v akej sa tieto údaje nachádzajú v informačnom systéme žalovanej. Spracovaním požadovaných informácií by sa tak z nich stali kvalitatívne nové informácie.

S poukazom na § 205 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku odvolací súd dodáva, že požadované údaje si žalobkyňa ako účastníčka exekučného konania môže overiť u súdneho exekútora v každom jednotlivom prípade.

Po preskúmaní podaného odvolania najvyšší súd konštatuje, že s právnymi námietkami odvolateľa sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal, nakoľko odvolanie obsahuje totožné argumenty ako podaná žaloba, a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobkyňa v konaní nemala úspech a žalovaná nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.